

ruumid olid äärmiselt kitsad ja õhuvaesed, mis korralikku töösse halvasti mõjub.¹⁾ Hambaarsti-abi on saanud 1095 õpilast 2488 korda, kusjuures on plombeeritud 722, välja tõmmatud 314 ja kivist puhastatud 304 hammast.

Keskkooli-õpilastele on sama aja vältel vastavad kooliarstid abi annud 1689 isikule 3675 korral.

Õpilaste koolist puudumise põhjusena 1923./24. õppeaastal (235 383 puudumispäevast) esinevad haigused 66,7%, teenistus 11,5% (õhtu-keskkool), kodused olud 9,2%, vaesus 2,2%, halvad ilmad 0,4%, õpperaha mittemaksmine 0,3% (keskkoolis) ja teadmata põhjused 9,7%. Haiguse pärast koolist puudumise järele peavad algkooli-õpilased esitama kooliarsti tunnistuse haiguse üle.

Suvekoloniid. Ka õpilaste puhkuse ja kosumise eest kannab linna Koolivalitsus hoolt, korraldades nimelt suvekoloniisid. Esimese kolonii avas Koolivalitsus 1921. a. suvel Kaagvere mõisas Töö- ja Hoolekandeministeeriumi toetusel; koloniis viibis kahes vahetuses kokku 126 õpilast. 1922. ja 1923. a. asus kolonii Kavastu mõisas; lapsi oli koloniis 1922. a. kahes vahetuses kokku 230, 1923. a. — 265; 1924. a. oli kolonii asukohaks Meeri mõisa; koloniis viibis kahes vahetuses kokku 245 õpilast. Ülalpidamine koloniis on maksuta ja neisse saadetakse kooliarstide valikul ainult vaesemaid lapsi, kes põevad verevaesust, kroonilist hingamisteede haigust, skrofuloosi, kannatavad üldise nõrkuse all jne. Vaatamata seesugusele koosseisule on koloniis viibimisel väga head tagajärjed, peasjalikult rikkaliku toidu, arsti poolt korraldatud supeluste, päikesekümbluste jne. tõttu; nii võtsid kehakaalus juurde 10—15 naela 5,5% koloniis viibinuist, 7—10 naela 12%, 4—7 naela 27% jne.; mõne juures tuli ette koguni 24 naela juurdevõtmist kehakaalus. Kolonii töötab õpetajate juhatusel (1 õpetaja umbes 30 lapse kohta); arst käib koloniis vähemalt üks kord nädalas, kohal on alati halastaja õde. Tulevikus paigutatakse kolonii Kaagvere asunduses olevasse lastekodusse, millega kolonii siis leiab omale alalised ruumid, looduslikult heal kohal.

Kuna need koloniid olid avatud lastele rahvuse peale vaatamata, oli saksa seltskonnal korraldatud suvekolonii ainult saksa soost lastele. Kolonii peeti üleval Tartu Linnavalitsuselt, saksa seltskonnalt ja Rootsimaalaste lastekaitse-organisatsioonilt saadud summadest ning jõukamate lastevanemate maksudest (500—1000 mk. lapselt). Kasvandikke oli seal 1922. a. 42 ja 1923. a. 65. Kolonii asus Haaslava Kurepalus ning töötas umbes 6 nädalat ning arsti juhatusel, mis väga soovivat.

Koolimajad. Tervishoiu seisukohalt lühikest pilku heites Tartu linna koolimajade peale, saame järgmise pildi: 28 alg- ja keskkooli-majast on ehitatud 1847. a. 1 (algkool), 1850.—1875. a. 3 (1 alg- ja 2 keskkooli), 1875. a. — 1900. a. 8 (7 alg- ja 1 keskkool), 1900.—1914. a. 8 (5 alg- ja 3 keskkooli), 1914.—1918. a. 3 (1 alg- ja 2 keskkooli), 1923./24. a. 1 algkool. Ehitusaeg on teadmata 4 kooli kohta (2 alg- ja 2 keskkooli). Majad on ehitatud eriti koolide tarvis 8 algkoolil ja 7 keskkoolil (ühel ühine maja algkooliga); maja on algkooli-majaks ümber ehitatud 8 koolil (kahel ühine maja ja ruumid); keskkoolimajaks ümber ehitatud 5 juhul (kahel neist ühine maja algkooliga); algkoole asub ümberehitamata majades 3. Nii näeme esmalt, et ea poolest tuleb 16 koolimaja vanaks lugeda, ja teiseks, et 32 kooliruumist on koolimajaks ehitatud ainult 15, ümberehitatus asub 13 kooli; 3 kooli on korterist ümberehitatud ruumes. Seejuures tuleb silmas pidada,

1) Jaanuaris 1927 sai kooliambulants omale linna keskel avarad uued ruumid: 2 kabinetti, 1 sidumis- ja 1 ooteruum. Ruumid asuvad aga õnnetuseks 4. korral.